

UCHWAŁA NR XXXVIII/111/2021
RADY MIASTA WŁOCŁAWEK
z dnia 31 sierpnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia „Kompleksowej koncepcji organizacji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Miasto Włocławek”

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372)

uchwala się, co następuje:

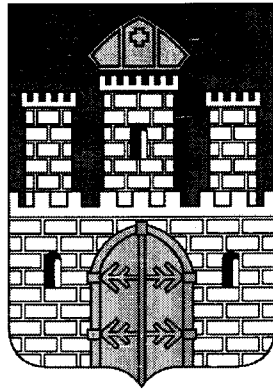
- § 1. Przyjmuje się „Kompleksową koncepcję organizacji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Miasto Włocławek”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Włocławek.
- § 3. 1. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.
2. Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Włocławek.

**Wiceprzewodniczący
Rady Miasta**

dr Krystian Łuczak

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/111/2021
Rady Miasta Włocławek
z dnia 31 sierpnia 2021 r.

**Kompleksowa koncepcja
organizacji transportu osób z potrzebą
wsparcia w zakresie mobilności
w Gminie Miasto Włocławek.**

Włocławek 2021

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Dokument został opracowany zgodnie z:

1. *Wytycznymi do przygotowania przez Wnioskodawców kompleksowej koncepcji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności – załącznik nr 4 do Regulaminu konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2020.*
2. *Regulaminem konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego – załącznik do uchwały nr 44/2020 Zarządu PFRON z dnia 9 czerwca 2020, Warszawa 2020.*
3. *Minimalnymi wymogami w zakresie standardu usługi door-to-door – załącznik nr 5 do Regulaminu konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego, Warszawa 2020.*

Nazwa jednostki: Gmina Miasto Włocławek.

Dane adresowe: ul. Zielony Rynek 11/13, 87 – 800 Włocławek, woj. kujawsko – pomorskie

tel.: 54 414 40 00, e-mail: poczta@um.wloclawek.pl.

Obszar działania jednostki: Miasto Włocławek.

Wskazanie terenu, na którym będą wdrażane usługi transportowe door-to door: Usługi transportowe door-to – door skierowane dla mieszkańców Miasta Włocławek będą mogły być świadczone w granicach administracyjnych Miasta Włocławek oraz powiatu włocławskiego.

Opracowanie: Centrum Informacji i Profilaktyki Społecznej Osób Niepełnosprawnych – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Spis treści

1. Wstęp str. 4
2. Dane o Jednostce Samorządu Terytorialnego str. 5-6
3. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju Gminy Miasto Włocławek, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością str. 7-14
4. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno-zawodowej na terenie Gminy Miasto Włocławekstr. 15-16
5. Opis działań prowadzonych przez Gminę Miasto Włocławek, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu door-to-door str. 17-18
6. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez Gminę Miasto Włocławek, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności str. 18 - 19
7. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w szczególności w zakresie usługi door-to-door str. 19-20
8. Powiązanie proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno – zawodowej str. 20-21

1. Wstęp

Niniejsza koncepcja została opracowana celem stworzenia modelu transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności dla mieszkańców Gminy Miasto Włocławek i zapewnienia:

- a) mieszkańcom Gminy Miasto Włocławek usług transportu indywidualnego (tzw. usługi door-to-door) dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności;
- b) zwiększenia dostępności do zatrudnienia oraz dostępności do usług publicznych, takich jak: usługi opiekuńcze, edukacyjne, zdrowotne oraz umożliwienia korzystania z dóbr kultury dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności z terenu Gminy Miasto Włocławek,

z wykorzystaniem wsparcia finansowego w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

Zachodzące zmiany społeczne przyczyniły się do powstania nowej sytuacji polityczno - ekonomicznej kraju, powodując szereg niekorzystnych zjawisk, będących przyczyną dezintegracji społecznej, w tym również osób niepełnosprawnych, osób z trudnościami w poruszaniu się oraz osób w wieku senioralnym. Skutki niepełnosprawności są widoczne we wszystkich dziedzinach życia, co powoduje, że osoby niepełnosprawne stanowią grupę szczególnie narażoną na dyskryminację i wykluczenie społeczne. Problemy osób niepełnosprawnych, starszych i wykluczonych od lat są jedną z najważniejszych kwestii społecznych. Biorąc pod uwagę zakres zjawiska, niezaprzeczalnym staje się konieczność podejmowania przez Gminę Miasto Włocławek różnorodnych działań i wysiłków zmierzających do rehabilitacji tej grupy osób oraz wyeliminowania barier ograniczających bądź utrudniających ich funkcjonowanie w społeczeństwie.

Prowadzenie działań skierowanych do osób niepełnosprawnych i starszych jest niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności Gminy Miasto Włocławek. Wszelkie przedsięwzięcia służące aktywizacji zawodowej i społecznej oraz przestrzeganie praw tych osób są nieodzownym czynnikiem w poprawie warunków ich życia. Osiągnąć to można m.in. poprzez tworzenie warunków do integracji osób niepełnosprawnych i wykluczonych z najbliższym otoczeniem, przeciwdziałanie izolacji rodzin z osobą niepełnosprawną, zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego, rehabilitację oraz umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Planowana realizacja usługi indywidualnego transportu door-to-door dla mieszkańców miasta Włocławek, przyczyni się do ułatwienia integracji społeczno - zawodowej, polegającej na rozwijaniu aktywności w życiu publicznym, społecznym i zawodowym poprzez niwelowanie barier związanych z ich mobilnością.

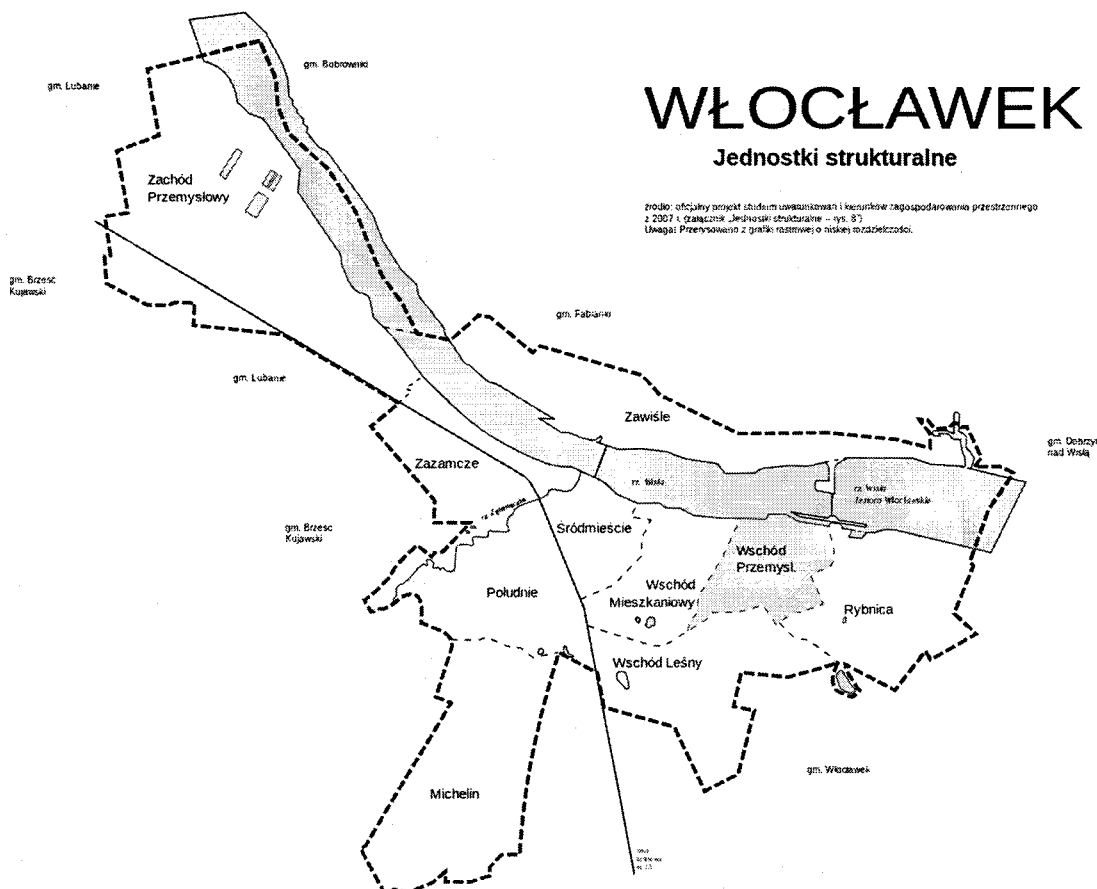
Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

2. Dane o Jednostce Samorządu Terytorialnego

Gmina Miasto Włocławek położona jest w centralnej Polsce, w południowo – wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego, nad rzeką Wisłą. Jest trzecim co do wielkości miastem województwa i jednym z największych ośrodków administracyjnych i gospodarczych w regionie, z dobrze rozwiniętą infrastrukturą kulturalną i sportową. Według danych GUS z dnia 31 grudnia 2020 r. populacja Włocławka wynosiła 108 561 mieszkańców tj. K: 57 666, M:50 895 (źródło: wyniki badań bieżących - Baza Demografia - Główny Urząd Statystyczny)

Gmina Miasto Włocławek zajmuje powierzchnię 85,08 km² i dzieli granice z gminami: Gminą Włocławek, Bobrowniki, Brześć Kujawski, Dobrzyń nad Wisłą, Fabianki, Lubanie. Posiada również dobre położenie w stosunku do większych ośrodków miejskich. Od Bydgoszczy jest oddalona o około 79 km², od Warszawy o około 136 km², a od Gdańska o około 196 km². Sieć dróg lokalnych stanowią drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Niedaleko miasta przebiega również autostrada A1, z którą miasto skomunikowane jest przez dwa węzły autostradowe, 15 km od granicy miasta znajduje się trzeci węzeł autostradowy (Kowal). Przez Włocławek przebiega międzynarodowa droga wodna E40 (Morze Bałtyckie - Morze Czarne). Stanowi to istotny czynnik determinujący kierunki podróży lokalnych oraz organizację transportu publicznego na tym terenie.

Obraz nr 1: Położenie Gminy Miasto Włocławek

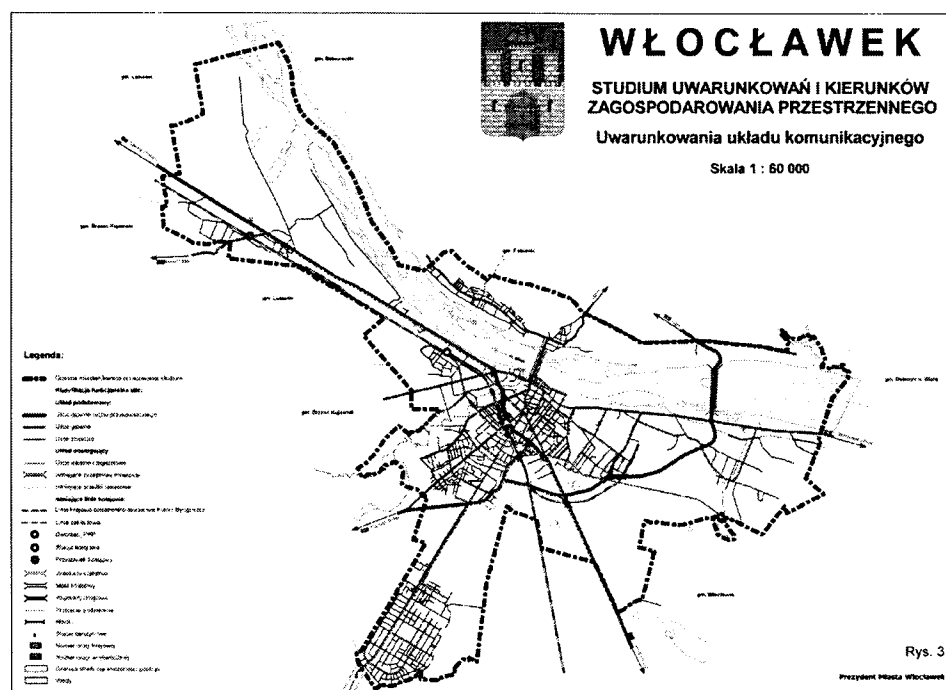
Źródło: zasoby Urzędu Miasta Włocławek

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Najważniejsze ciągi komunikacyjne dla miasta spośród 500 ulic to: Chopina, Okrzei, Toruńska, Aleja Kazimierza Wielkiego, Płocka, Aleja Księdza Popiełuszki, Kruszyńska, Aleja Jana Pawła II, Plac Wolności, Kaliska, Wieniecka, Most Marszałka Rydza-Śmigłego, Kapitulna, Wiejska, Wronia, Stodólna, Prymasa Stefana Wyszyńskiego, Brzeska, Wojskowa. Organizatorem transportu zbiorowego we Włocławku jest Wydział Dróg, Transportu Zbiorowego i Energii Gminy Miasto Włocławek. Operatorem wykonującym usługi przewozowe w ramach komunikacji miejskiej jest: Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. Włocławek - posiadające w parku taborowym 65 autobusów: marki Solaris (61 sztuk), MAN (4 sztuki) – stan na dzień 01.01.2021 r. Na terenie miasta funkcjonuje 20 linii stałych i 4 linie pospieszne, 1 linia na Cm. Pinczata i okresowo uruchamiane są linie nad jezioro Wikaryjskie – stan na dzień kwiecień 2019 r. Długość tras komunikacyjnych wynosi 149,05 km. Długość linii komunikacyjnych wynosi około 311,90 km - stan na kwiecień 2019 r. W I kwartale 2021 przewoźnik przewiózł 1 394 540 pasażerów, wykonując 936 146,9 wozokilometrów (źródło: mpk.com.pl). Na terenie Włocławka funkcjonuje: Przystań Wodna na rzece Wiśle u ujścia rzeki Zgłowiączki im. Jerzego Bojańczyka, przy ul. Piwnej 1A oraz Przystań Wodna na Zalewie Włocławskim, przy ul. Płockiej 187.

Ponadto na terenie Włocławka znajduje się 59 km ścieżek rowerowych (źródło: bydgoszcz.stat.gov.pl). Do otaczających Włocławek lasów i jezior prowadzą (wydłużone w ostatnich latach) ścieżki rowerowe, biegnące w kierunku Kowala, Kruszyna, Wieńca, Nieszawy, Bobrownik i Dobrzynia nad Wisłą. Umożliwiają one obejrzenie obiektów krajoznawczych: zabytków, pomników przyrody, zakładów pracy, a przede wszystkim – oglądanie urokliwego krajobrazu. Dodatkowo od dnia 07 sierpnia 2019 r. mieszkańcy mogą korzystać z Włocławskiego Roweru Miejskiego. Do dyspozycji mieszkańców jest 50 jednośladów zlokalizowanych w różnych częściach miasta (6 stacji): przy basenie Delfin, w pobliżu pętli na Ostrowskiej, na przystani przy ulicy Piwnej, w pobliżu ronda na ul. Promiennej, obok przejścia podziemnego przy dworcu oraz na skrzyżowaniu Kaliska – Zbiegniewska.

Obraz nr 2: Uwarunkowania układu komunikacyjnego – Gmina Miasto Włocławek

Źródło: zasoby
Urzędu Miasta
Włocławek

3. Analiza dokumentów strategicznych i programów rozwoju Gminy Miasto Włocławek, w których uwzględnione zostały działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z ograniczoną mobilnością.

Gmina Miasto Włocławek uwzględnia działania na rzecz aktywizacji zawodowej i społecznej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności. Działania te mają odzwierciedlenie w następujących dokumentach strategicznych i programach rozwoju:

Dokumenty o charakterze lokalnym:

1. Miejski Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2023, przyjęty Uchwałą Nr XXX/13/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 2 marca 2021 r.

Celem głównym Programu jest tworzenie warunków do możliwie pełnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych w społeczności lokalnej Gminy Miasto Włocławek. Natomiast cele szczegółowe zakładają: budzenie świadomości i promowanie właściwych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych, ich praw i możliwości wkładu w życie społeczne, tworzenie systemu skutecznej pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, zwiększenie dostępu do usług medycznych i rehabilitacyjnych, podwyższanie poziomu edukacji osób niepełnosprawnych, tworzenie warunków do samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych, aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, zwiększenie dostępności osobom niepełnosprawnym do kultury, sportu, turystyki i rekreacji.

W w/w dokumencie zakłada się działania m.in. tj.: rozwijanie usług w zakresie poradnictwa, doradztwa edukacyjno – zawodowego, szkoleń i przekwalifikowań zawodowych, badanie predyspozycji zawodowych, porady edukacyjne i zawodowe dla uczniów niepełnosprawnych, dyżury i konsultacje doradców zawodowych dla rodziców dzieci niepełnosprawnych. Rozwój sieci dróg rowerowych jako elementy ruchu miejskiego wraz z niezbędną infrastrukturą, w tym między innymi parkingów wraz z oświetleniem oraz monitoringiem usytuowane w kluczowych miejscach w mieście, podejmowanie działań na rzecz likwidacji istniejących barier poprzez budowę przejść i wjazdów z obniżonymi krawężnikami oraz budowę pochylni. Zwiększenie dostępności dla osób niepełnosprawnych środków komunikacji miejskiej poprzez zakup taboru autobusowego niskopodłogowego z funkcją „przykłąku”, wyposażonego w platformy do wjazdu wózków inwalidzkich z zamontowanymi specjalnymi oparciami z pasami unieruchamiającymi wózki inwalidzkie. Zakupione pojazdy wyposażone są w nagłośnienie zewnętrzne i wewnętrzne oraz informacyjne tablice świetlne. Wprowadzenie w rozkładach jazdy na stałe, kursów autobusowych przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych, zapewnienie właściwej ilości nowych, ogólnodostępnych miejsc parkingowych w tym budowa parkingów wielopoziomowych w związku z rosnącą liczbą samochodów na ulicach miasta. Przebudowa kolejnych odcinków dróg, remonty wiaduktów, przebudowa chodników, budowa nowych sygnalizacji świetlnych w tym wyznaczanie nowych bezpiecznych przejść dla pieszych, likwidacja barier transportowych w postaci dofinansowania samochodów osobowych, autobusów, które w wersji standardowej są samochodami specjalnie przystosowanymi do przewozu osób niepełnosprawnych dla placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych prowadzonych przez: organizacje pozarządowe, gminy lub powiaty, jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej, gminy, które dowożą osoby z niepełnosprawnościami

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych w ramach programów celowych np. Wyrównywanie Różnic Między Regionami III. Uwzględnianie potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez organizację roweru miejskiego wraz z przyczepką umożliwiającą przewóz dzieci niepełnosprawnych i sprzętu ułatwiającego poruszanie się osobom niepełnosprawnym np. na miejskim lodowisku.

2. Strategia Rozwoju Miasta Włocławek 2020+, przyjęta Uchwałą Nr XLI/26/2014 Rady Miasta Włocławek z dnia 07 kwietnia 2014 r.

Głównym celem Strategii jest tworzenie warunków dla powstawania nowych miejsc pracy. Cele strategiczne, które przyczynią się do osiągnięcia wyznaczonego celu głównego to: kreowanie silnej pozycji miasta na mapie inwestycyjnej kraju. Dążenie do innowacyjności i tworzenie klastrów gospodarczych, tworzenie warunków do budowania kadr nowoczesnej gospodarki i ich wykorzystania, dążenie do wzmocnienia atrakcyjności miasta jako miejsca do życia, umacnianie znaczenia sportu, turystyki i rekreacji w rozwoju miasta. Kreowanie marki miasta i poczucia tożsamości lokalnej. Podstawowymi założeniami dokumentu jest m.in.: tworzenie jak najlepszych warunków do rozwoju przedsiębiorczości i powstawania miejsc pracy w Mieście Włocławek. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy we Włocławku, szkołami zawodowymi, uczelniami wyższymi oraz firmami szkoleniowymi w celu zapewnienia przedsiębiorcom odpowiedniej kadry pracowniczej, zamierza się wprowadzać ulgi dotyczące zwolnień od podatku na innych niż dotychczas obszarach miasta przeznaczonych do inwestowania, w tym w obszarze rewitalizowanego Śródmieścia. Planuje się podjęcie prac analitycznych w kierunku poszukiwania nowych terenów inwestycyjnych w obszarze Włocławka oraz współpracę w tym zakresie z gminami ościennymi, planuje się dostosowywanie i wyposażanie obiektów infrastrukturalnych w niezbędne zaplecze techniczne i nowoczesne technologie służące poszerzeniu wiedzy naukowo-technicznej, praktycznej nauce zawodu oraz zdawaniu egzaminów zawodowych. Zakłada się, iż zaplecze techniczne szkolnictwa zawodowego będzie zapewniało wysokie standardy nauczania w zawodach, zakłada się przygotowanie osób bezrobotnych do podjęcia pracy w zawodach deficytowych. Zakłada się, iż dla sprawnego funkcjonowania miasta, przyjaznego dla mieszkańców i przyjezdnych konieczne jest zapewnienie właściwej ilości miejsc parkingowych, modernizacja transportu publicznego i jego korelacja pomiędzy przewoźnikami jest konieczna dla zapewnienia właściwej i efektywnej obsługi mieszkańców Włocławka oraz mieszkańców gmin sąsiadujących w zakresie dojazdów do szkół, pracy, miejsc zamieszkania, punktów usług publicznych i komercyjnych.

3. Roczny Program współpracy Gminy Miasto Włocławek z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, na rok 2021, przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/166/2020 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 listopada 2020 r.

Celem głównym Programu jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Miasta oraz wzmocnianie rozwoju społeczeństw obywatelskiego poprzez budowanie i umacnianie partnerstwa pomiędzy Miastem a organizacjami pozarządowymi. Natomiast cele szczegółowe to: kształtowanie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego i wspomaganie rozwoju społeczności lokalnych, wsparcie

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

działań społecznych i inicjatyw obywatelskich na rzecz Miasta i rozwoju więzi lokalnych oraz poczucia przynależności mieszkańców do społeczności lokalnej Miasta. Zwiększenie roli organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych, tworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej mieszkańców Miasta, promocja postaw obywatelskich i prospołecznych oraz umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za siebie, swoje otoczenie, wspólnotę lokalną, zwiększenie udziału mieszkańców w rozwiązywaniu lokalnych problemów. Tworzenie warunków do wyrównywania szans życiowych niepełnosprawnych członków społeczności Miasta, w każdym aspekcie życia społecznego i rozwoju osobistego, przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu, wspieranie tworzenia infrastruktury społecznej, podnoszenie skuteczności i efektywności działań w sferze zadań publicznych. Wzmocnienie pozycji organizacji i zapewnienie im równych z innymi podmiotami szans w realizacji zadań publicznych, prowadzenie nowatorskich i efektywnych działań na rzecz Miasta oraz tworzenie systemowych rozwiązań dla ważnych problemów społecznych, uzupełnienie działań Miasta, zwiększenie aktywności organizacji w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych, efektywne i skuteczne realizowanie zadań publicznych wspólnie z organizacjami zgodnie z zasadą subsydiarności.

Współpraca z organizacjami prowadzona jest w formie finansowej i pozafinansowej. Współpraca w formie finansowej polega na zlecaniu organizacjom pozarządowym zadań publicznych poprzez: powierzenie realizacji zadania publicznego poprzez udzielanie dotacji na sfinansowanie jego realizacji, wspieranie realizacji zadania publicznego poprzez udzielanie dotacji na dofinansowanie jego realizacji. Współpraca w formie pozafinansowej polega m.in. na: wzajemnym informowaniu o planowanych kierunkach działalności wraz z informacjami o potencjalnych źródłach finansowania, bądź dofinansowania, promocji osiągnięć i działalności organizacji na rzecz mieszkańców Miasta oraz informowanie o realizowanych przez organizacje projektach, podejmowaniu oraz wspieraniu działań promujących Miasto.

4. Polityka mobilności dla Miasta Włocławek do roku 2030, przyjęta Uchwałą Nr XIX/53/2016 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 maja 2016 r.

Niniejszy dokument ma na celu wdrożenie innowacyjnej idei planowania procesów i przedsięwzięć skoncentrowanej na najkorzystniejszej obsłudze potrzeb ludzi, a nie tak jak to było w przypadku podejścia tradycyjnego w polityce transportowej skoncentrowanej głównie na ruchu (płynność i prędkość przejazdu). W miejsce dotychczasowych priorytetów dla samochodu, określa się działania mające na celu poprawę jakości życia, dostępności i bezpieczeństwa w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju miasta i poszanowanie równości społecznej i jakości środowiska. Zatem poprawa mobilności oddziałuje nie tylko na transport, ale jest jednym z kluczowych czynników realizacji polityki zrównoważonego rozwoju uwzględniającego strategiczne cele gospodarcze, społeczne i środowiskowe. Ponadto Polityka mobilności zakłada także zmniejszenie ilości wypadków i zdarzeń z udziałem dzieci i osób starszych. Osiągnięcie ogólnego poziomu satysfakcji z mobilności w obszarze miasta określony jako procent osób zadowolonych w stosunku do wszystkich osób udzielających odpowiedzi w badaniu kontrolnym przeprowadzonym na określonej próbie dla celu, któremu ma badanie

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

służyć oraz osiągnięcie poziomu satysfakcji ze sposobu zagospodarowania i organizacji ruchu w przestrzeni.

5. Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018 – 2028, przyjęty Uchwałą Nr XLVI/91/2018 Rady Miasta Włocławek z dnia 17 lipca 2018 r.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Włocławek na lata 2018-2028 został przygotowany na podstawie zidentyfikowanych problemów i potencjałów obszaru rewitalizacji oraz potrzeb lokalnej społeczności i pożądanym kierunków jego rozwoju. GPR zakłada realizację w sposób kompleksowy działań służących lokalnej społeczności, zmierzających do wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Przewidziane do realizacji przedsięwzięcia zostały wypracowane przez interesariuszy rewitalizacji, w trakcie procesu partycypacyjnego planowania GPR-u. Składają się z szeregu działań społecznych, uzupełnionych projektami infrastrukturalnymi, które są wzajemnie komplementarne i zmierzają do osiągnięcia założonych celów rewitalizacji.

Cele strategiczne realizowane będą poprzez cele operacyjne, a te wyznaczając kierunki działań, przez przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne. Zgodnie z ustaleniami poczynionymi na etapie diagnozy miasta i szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji, obszar objęty kryzysem wykazuje duże deficyty w sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej.

Dla każdego z ww. deficytów założono działania zaradcze pogrupowane w Celach strategicznych odpowiadających poszczególnym sferom. Zdiagnozowane w sferze społecznej problemy rozwiązywane będą za pomocą działań zagregowanych w ramach Celu strategicznego 1. Przywrócić mieszkańcom poczucie sprawczości. Zdiagnozowane problemy w sferze gospodarczej rozwiązywane będą za pomocą działań zagregowanych w ramach Celu strategicznego 2. Pobudzić i wesprzeć przedsiębiorczość lokalną. Zdiagnozowane problemy w sferze przestrzenno – funkcjonalnej i środowiskowej rozwiązywane będą za pomocą działań zgrupowanych w ramach Celu strategicznego 3. Ukształtować w centrum Włocławka przyjazną przestrzeń. Zdiagnozowane problemy w sferze technicznej rozwiązywane będą za pomocą działań zgrupowanych w ramach Celu strategicznego 4. Stworzyć godziwy standard techniczny.

6. Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na lata 2021 – 2027, przyjęty Uchwałą Nr XXXV/70/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 22 czerwca 2021 r.

Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2021 – 2027 to kluczowy dokument, z punktu widzenia podejmowania przez samorząd powiatowy interwencji na lokalnym rynku pracy. Jest to swoisty, wieloaspektowy i wieloletni plan działania, uwzględniający lokalne strategie, który zmierza m.in. do niwelowania poziomu bezrobocia, pobudzenia aktywności zawodowej mieszkańców, promocji edukacji i rozwijania kompetencji, zagospodarowania zasobów pracy, wsparcia dla przedsiębiorczości oraz inspirowania powstawania nowych podmiotów gospodarczych. Powyższy Program nie ogranicza się tylko do bezrobocia. Określa cele strategiczne, które należy osiągnąć we wszystkich wspomnianych powyżej obszarach: od ewidencjonowania bezrobocia, po stymulowanie rozwoju gospodarczego. Jego przygotowanie oraz wykonanie ma zaspokoić zdiagnozowane i zdefiniowane potrzeby lokalnej społeczności.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Program określa cztery cele strategiczne tj.: modernizacja funkcjonalności PUP we Włocławku, edukacja na potrzeby rynku pracy, kreowanie współpracy – synergia instytucjonalna, aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Dokumenty o charakterze regionalnym i krajowym:

1. Strategia rozwoju województwa kujawsko – pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszona 2030+, przyjęta Uchwałą Nr 18/752/20 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 maja 2020 r.

Ustanawia się następujący cel nadrzędny Strategii: jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich. Cel ten zamierza się osiągnąć poprzez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju:

1. Obszar Społeczeństwo – w ramach którego dążyć się będzie do zasadniczej poprawy szeroko rozumianego poziomu rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie zmian mentalności i edukacji. Cele operacyjne w ramach tego obszaru dotyczą edukacji, aktywności społecznej, zdrowia, kultury.
2. Obszar Gospodarka - w ramach którego dążyć się będzie do rozwoju i unowocześnienia gospodarki województwa, jako warunku wzrostu jego konkurencyjności w aspekcie miejsca zamieszkania. Cele operacyjne w ramach tego obszaru dotyczą jakościowego i ilościowego rozwoju przedsiębiorczości.
3. Obszar Przestrzeń - w ramach którego dążyć się będzie do zapewnienia wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, w zagadnieniach związanych z jakością przestrzeni województwa (wynikającej ze stanu środowiska oraz charakteru zagospodarowania). Cele operacyjne w ramach tego obszaru dotyczą: dostępności usług, infrastruktury transportowej, przestrzeni dla rozwoju gospodarczego, wykorzystania potencjałów endogenicznych w rozwoju lokalnym.
4. Obszar Spójność – w ramach którego dążyć się będzie do zapewnienia wysokiej sprawności funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego, tak by przestrzeń województwa była spójna komunikacyjnie i bezpieczna i odporna na zagrożenia. Zarazem cechą realizowanych w województwie procesów powinna być innowacyjność, przy jednoczesnej nowoczesności struktur. Cele operacyjne w ramach tego obszaru dotyczą: informatyzacji (cyfryzacji), bezpieczeństwa publicznego, transportu publicznego, współpracy na rzecz rozwoju regionu.

Ustalenia dotyczące wzrostu aktywności społecznej odpowiadają na jeden z najważniejszych problemów rozwoju województwa jakim jest niski poziom zaangażowania społecznego i niski poziom aspiracji rozwojowych. Z tego powodu, zaangażowanie w realizację kierunku „Rozwój aspiracji społecznych” będzie jednym z kluczowych warunków powodzenia przyspieszenia rozwoju województwa. Kierunek ten dotyczy działań edukacyjnych i promocyjnych mających na celu rozbudzenie aspiracji społecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży. Dotyczy przede wszystkim działań polegających na animacji społecznej, pokazywaniu dobrych wzorców, wyrabianiu przekonania o roli i potrzebie kształcenia i rozwoju osobistego. Cel operacyjny „Rozwój wrażliwy społecznie” odpowiada na zagadnienia bezpośrednio związane z działalnością instytucji polityki społecznej przede wszystkim w zakresie pomocy dla grup i środowisk wykluczonych i niesamodzielnych. Skala potrzeb w tej dziedzinie będzie wzrastać i będą pojawiały się nowe potrzeby. Coraz większego znaczenia nabierać będzie kwestia organizacji działalności

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

opiekuńczych i działalności wspierających dla działalności opiekuńczych – dotyczyć to będzie w dużym stopniu osób starszych, ale także innych kategorii - 49 - osób niesamodzielnych na przykład ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność. Kontynuowane będą działania na rzecz włączania społecznego i zawodowego osób z niepełnosprawnościami, przewlekle chorych i niesamodzielnych. Także w odpowiedzi na te potrzeby, zamierza się w większym stopniu rozwijać ekonomię społeczną. Kontynuowane będą działania na rzecz rodziny – muszą one zostać wzmocnione wobec obserwowanej rosnącej skali problemów wychowawczych i nieradzenia sobie dzieci i młodzieży w funkcjonowaniu np. w otoczeniu technologii informacyjnych (z czym wiążą się także nowe rodzaje uzależnień). Nadchodzące lata będą także okresem upowszechniania tele-opieki, co ułatwi prawidłową realizację zadań, ale ze względu na prognozowany znaczący wzrost zapotrzebowania, niezbędne będzie wzmocnianie kadr polityki społecznej oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących.

2. Rządowy Program Dostępność Plus 2018 - 2025, przyjęty Uchwałą Nr 102/2018 Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2018 r.

Program Dostępność Plus przedłożony przez Ministra Inwestycji i Rozwoju został przyjęty uchwałą Rady Ministrów w dniu 17 lipca 2018 r. jest kompleksowym programem mającym zapewnić wieloaspektowe, systemowe i skoordynowane działania celem podniesienia jakości i zapewnienia niezależności życia dla osób o szczególnych potrzebach, w tym osób starszych i osób z trwałymi lub czasowymi trudnościami w zakresie mobilności lub percepcji poprzez poprawę dostępności przestrzeni publicznej, w tym architektury, transportu, produktów i usług na szeroką skalę.

Problematyka aktywizacji społeczno-zawodowej i transportu mieszkańców wynika z diagnozy problemów w obszarze dostępności transportu osób niepełnosprawnych rozumianego jako zbiorowy transport publiczny ale także transport specjalistyczny, indywidualny i prywatny. Z ww. diagnozy wynika, iż ze względu na rosnący popyt na usługi transportu specjalistycznego związany z rosnącą liczbą osób niesamodzielnych w społeczeństwie, podaż usług transportu specjalnego jest niewystarczająca. Proponowane działania programowe zawarto m.in. w:

- a) Obszarze I Programu „Architektura” - Dostępność budynków, lokali mieszkalnych i przestrzeni - np. w Działaniu 1 „Budynki bez barier”, Działaniu 3. „Służby architektoniczno-budowlane wrażliwe na dostępność”;
- b) Obszarze II Programu „Transport” - Dostępność transportu publicznego i prywatnego - np. w Działaniu 6. Dostępny transport zbiorowy;
- c) Obszarze III Programu „Edukacja” - Dostępność edukacji dla osób z niepełnosprawnościami – np. w Działaniu 11. Wsparcie edukacji włączającej, Działaniu 13. Dostępność w programach kształcenia
- d) Obszarze IV Programu „Służba zdrowia” - Dostępność w ochronie zdrowia – np. w Działaniu 16. Dostępne usługi medyczne;
- e) Obszarze VI Programu: „Usługi” – „Usługi powszechne, e-commerce, mobilność, aktywność, komunikacja” – np. w Działaniu 23. „Dostępne usługi społeczne”, Działaniu 24. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, Działaniu 25. „Kultura bez barier”, Działaniu 26. „Sport, turystyka i rekreacja bez barier”.

Beneficjentami są wszyscy mieszkańcy kraju.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

3. Program Polityka społeczna wobec osób starszych 2030. Bezpieczeństwo – Uczestnictwo – Solidarność, przyjęty Uchwałą Nr 161 Rady Ministrów z dnia 26 października 2018 r.

Podmiotem odpowiedzialnym za koordynację działań zaplanowanych w dokumencie jest Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Celem przyjętego dokumentu jest podnoszenie jakości życia seniorów poprzez umożliwienie im pozostawania jak najdłużej samodzielnymi i aktywnymi oraz zapewnienie bezpieczeństwa. Kierunki działań mają uwzględniać rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia oraz działania Komisji Europejskiej dotyczące zdrowego i aktywnego starzenia. Ministrem odpowiedzialnym za programowanie i monitorowanie polityki wobec osób starszych w Polsce jest minister właściwy ds. zabezpieczenia społecznego – Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Problematykę aktywizacji społeczno-zawodowej i transportu mieszkańców poruszono w drodze analizy w Rozdziale II dokumentu: „Sytuacja osób starszych w Polsce”, a w Rozdziale III „Obszary dotyczące ogółu osób starszych” zaproponowano podjęcie działań likwidujących bariery dla osób starszych dotyczące ogółu osób starszych: I. Kształtowanie pozytywnego postrzegania starości w społeczeństwie. II. Uczestnictwo w życiu społecznym oraz wspieranie wszelkich form aktywności obywatelskiej, społecznej, kulturalnej, artystycznej, sportowej i religijnej. III. Tworzenie warunków umożliwiających wykorzystanie potencjału osób starszych jako aktywnych uczestników życia gospodarczego i rynku pracy, dostosowanych do ich możliwości psychofizycznych oraz sytuacji rodzinnej. IV. Promocja zdrowia, profilaktyka chorób, dostęp do diagnostyki, leczenia i rehabilitacji. V. Zwiększanie bezpieczeństwa fizycznego – przeciwdziałanie przemocy i zaniedbaniom wobec osób starszych. VI. Tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej. VII. Działania na rzecz edukacji dla starości (kadry opiekuńcze i medyczne), do starości (całe społeczeństwo), przez starość (od najmłodszego pokolenia) oraz edukacja w starości (osoby starsze). W Rozdziale IV „Obszary uwzględniające działania wobec niesamodzielnymi osób starszych zaproponowano rozwiązania dla osób starszych niesamodzielnymi: I. Zmniejszanie skali zależności od innych poprzez ułatwienie dostępu do usług wzmacniających samodzielność oraz dostosowanie środowiska zamieszkania do możliwości funkcjonalnych niesamodzielnymi osób starszych; II. Zapewnienie optymalnego dostępu do usług zdrowotnych, rehabilitacyjnych i opiekuńczo-pielęgnacyjnych, dostosowanych do potrzeb niesamodzielnymi osób starszych; III. Sieć usług środowiskowych i instytucjonalnych udzielanych niesamodzielnymi osobom starszym; IV. System wsparcia nieformalnych opiekunów niesamodzielnymi osób starszych przez instytucje publiczne - Beneficjentami są wszystkie osoby starsze w kraju.

4. Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn.: „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 , przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXII/27/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 marca 2021 r.

Program ma na celu:

a) wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych;

b) możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu codziennym;

c) ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia; przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności np.: poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

Program adresowany jest do dzieci do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji oraz osób posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych – mieszkańców miasta Włocławek.

5. Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn.: „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021, przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXI/28/2021 Rady Miasta Włocławek z dnia 30 marca 2021 r.

Celem głównym Programu jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami zależnymi poprzez możliwość uzyskania doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tym osobami.

Program realizowany jest w trzech formach:

1. świadczenie usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w:
 - a) miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
2. świadczenie usług opieki wytchnieniowej, w ramach pobytu całodobowego w:
 - a) w ośrodku/ placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym wpisanej do rejestru właściwego wojewody;
3. świadczenie usług opieki wytchnieniowej poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osobami niepełnosprawnymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności, możliwości skorzystania ze specjalistycznego poradnictwa (psychologicznego lub terapeutycznego) oraz wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji /rehabilitacji i diety.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

4. Analiza niezaspokojonych potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w kontekście ich aktywizacji społeczno – zawodowej na terenie Gminy Miasto Włocławek.

Miasto Włocławek zajmuje około 85,08 km² powierzchni. Lokalizacja m.in. Powiatowego Urzędu Pracy, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego jest usytuowana na obrzeżach miasta. Przychodnie podstawowej opieki znajdują się w dalszej dzielnicy/rejonie miasta. Natomiast organizacje pozarządowe prowadzące działania edukacyjne, integracyjne etc. znajdują się w utrudnionej lokalizacji m.in. występują bariery architektoniczne w postaci schodów. Ponadto przystanki autobusowe są usytuowane w kilkunastometrowej odległości od danej instytucji, co wiąże się z koniecznością przemieszczenia się na pieszo.

Dodatkowo kolejnym utrudnieniem dla osób z ograniczoną mobilnością jest ich rejon/dzielnica zamieszkania. W większości przypadków w/w osoby zamieszkują w blokach, starych kamienicach gdzie budynki nie są przystosowane do osób niepełnosprawnych m.in. brak jest windy, platformy przyschodowej, brak poręczy przy schodach etc., co w znaczący sposób ułatwiłoby wydostanie się tych osób z mieszkania. Bardzo często takie osoby są więźniem we własnym domu, ponieważ mieszkają samotnie i zostają pozbawione jakiegokolwiek pomocy osoby drugiej – dlatego w takich sytuacjach konieczna jest szybka i adekwatna pomoc miasta.

Ponadto należy zwrócić szczególną uwagę na pogarszający się stan zdrowia, niepełnosprawność oraz trudną sytuację materialną osób starszych. Na niekorzystny stan zdrowia osób starszych/niepełnosprawnych oddziałuje m.in. stres, niedociągnięcia w zakresie opieki zdrowotnej, warunki środowiskowe jak również brak dbałości o swoje zdrowie. Niepełnosprawność osób starszych pogłębia się z wiekiem. Pojawiają się trudności z wykonywaniem podstawowych czynności w związku z ograniczeniem sprawności fizycznej, psychicznej, pojawiającymi się chorobami i dysfunkcjami, a także pogarszaniem się orientacji czasoprzestrzennej. Osoby te mają trudności w poruszaniu się. Rzadko posiadają swój własny środek transportu ze względu na stan zdrowia i ograniczenia, które uniemożliwiają samodzielne prowadzenie pojazdu. Dodatkowo w/w osoby są bardzo często samotne, nie posiadają osób najbliższych/znajomych, którzy umożliwiłyby im dostanie się do placówek służby zdrowia, do sklepu, na rehabilitację itp. Ponadto ich trudna sytuacja materialna nie pozwala im na wynajęcie prywatnych środków transportu, dlatego coraz to większe grono osób zwraca się do Urzędu z prośbą o zapewnienie bezpłatnego transportu do placówek świadczących usługi medyczne czy dowozu na rehabilitację etc.

Osoby z ograniczoną mobilnością (osoby starsze, niewidome, ograniczone ruchowo, poruszające się za pomocą wózka inwalidzkiego etc.) wymagają indywidualnego i empatycznego podejścia w kontekście transportu, dlatego tak ważne jest, by miasto umożliwiło takim osobom rozbudowaną i przyjazną formę przejazdu na terenie miasta oraz na terenie powiatu Włocławskiego. Niewątpliwie Włocławek boryka się z trudnościami dotyczącymi braku pojazdu umożliwiającego świadczenie tego rodzaju usługi w ramach publicznego transportu, skierowanej do osób z ograniczoną mobilnością. Wiele osób niepełnosprawnych z ograniczoną mobilnością mieszkających we Włocławku jest aktywna społecznie, m.in. poprzez uczestnictwo w świetlicach środowiskowych, klubie integracji społecznej, warsztatach terapii zajęciowej,

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

klubach i stowarzyszeniach etc. Takim osobom jest szczególnie trudno przemieszczać się bezpiecznie w dane miejsce. Niejednokrotnie przystanki autobusowe są oddalone od miejsca zamieszkania osób z ograniczoną mobilnością, co utrudnia im dostęp do komunikacji. Ponadto transport miejski nie zapewnia osobom z ograniczoną mobilnością pomocy m.in. w wydostaniu się z mieszkania i pomocy w wejściu do środka transportu, co jest bardzo dużym utrudnieniem wśród tak licznej społeczności. Gmina Miasto Włocławek w 2019 roku przystąpiła do realizacji rządowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020, który bardzo dobrze wkomponował się w potrzeby osób niepełnosprawnych. Asystent osobisty zatrudniony w ramach Programu pomagał osobie niepełnosprawnej w m.in. w dotarciu do różnego rodzaju placówek/urzędów etc., co choć według zgłaszanych potrzeb przez osoby z ograniczoną mobilnością było tylko kroplą w morzu, pozwoliło na minimalne zaspokojenie niezbędnych potrzeb tych osób m.in. w sferze społecznej i zawodowej. Natomiast usługi opiekuńcze, które są wpisane w Ustawie o pomocy społecznej i które są realizowane przez Gminę Miasto Włocławek nie zaspokajają w pełni potrzeb osób z ograniczoną mobilnością. Ponadto z usług opiekuńczych korzystają osoby całkowicie niesamodzielne, wymagające dwudziestoczęterogodzinnej opieki osoby drugiej. Poza tym są to usługi odpłatne, przydzielane osobie i wliczające odpłatność na podstawie dochodu osoby/rodziny, co bardzo często wiąże się z rezygnacją, z uwagi na ponoszenie przez podopiecznych wysokich kosztów.

Diagnoza społeczna, która została przeprowadzona wśród osób niepełnosprawnych, osób z trudnościami w poruszaniu, członków organizacji pozarządowych, osób w wieku senioralnym z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności – mieszkańców miasta Włocławek, potwierdziła w/w problemy, bariery transportowe (badania własne–VIII 2020 r.). Dodatkowo mieszkańcy w badaniach wskazywali na różnorodne potrzeby związane z ich mobilnością. Najważniejszą potrzebą jest, aby taksówka do przewozu osób z ograniczoną mobilnością przystosowana była odpowiednio do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami, pozwalała na przejazd osób na wózkach inwalidzkich z uwzględnieniem wymogów technicznych oraz podróz z asystentem, a także z psem asystującym w przypadku osób niewidomych. Ważne jest, aby załoga samochodu specjalistycznego, świadczącego usługi przewozu osób niepełnosprawnych przeszkolona była w zakresie udzielania pierwszej pomocy oraz w zakresie opieki nad osobami z niepełnosprawnościami, a także aby świadczenie usługi odbywało się w systemie „od drzwi do drzwi”, tzn. kierowca oraz/lub asystent kierowcy zapewnił pomoc w wyjściu ze wskazanego miejsca i dotarciu do punktu docelowego wyznaczonego przez osobę z niepełnosprawnością, jego opiekuna prawnego lub asystenta.

Ponadto wśród 600 ankietowanych – 540 osób wskazało, że potrzebuje wsparcia w zakresie transportu. Powodem dla którego wymagane jest wsparcie dla ankietowanych było: niepełnosprawność – 395 badanych, podeszły wiek – 49 badanych, stan zdrowia – 96 badanych. W przypadku pytania o wskazanie potrzeb, których zaspokojenie utrudnia lub uniemożliwia brak transportu ankietowani wskazywali: praca zawodowa – 289 badanych, edukacja – 42 badanych, usługi zdrowotne – 78, aktywizacja społeczna – 131 badanych. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że wśród mieszkańców miasta Włocławek istnieje realna potrzeba korzystania z tego typu usługi z uwagi na rozpiętość terytorialną gminy, a przede wszystkim z uwagi na problemy związane z mobilnością głównie wśród osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

5. Opis działań prowadzonych przez Gminę Miasto Włocławek, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie objętym usługami transportu door-to-door.

Osoby doświadczające problemów w przemieszczaniu się, są narażone na wykluczenie i rzadziej podejmują aktywność społeczno - zawodową. Zazwyczaj placówki świadczące różne usługi, mają szeroki zasięg administracyjny, dłuższą drogę dojazdu, co podwyższa koszty ograniczonego budżetu domowego i uniemożliwia tym osobom samodzielny zakup nawet najtańszego środka transportu lub utrudnia wyasygnowanie kwoty niezbędnej na komercyjny przejazd. Likwidacja barier transportowych umożliwia osobom z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, dostęp do dóbr i usług między innymi do zakładów pracy, szkół, urzędów placówek kulturalno - oświatowych oraz placówek służby zdrowia (w tym na zabiegi rehabilitacyjne i usprawniające). Dlatego szansą na poprawę sytuacji społeczno - zawodowej tych osób jest udostępnienie działań podejmowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty. Działania podejmowane w tym zakresie spowodują wyrównanie szans tych osób oraz umożliwią uczestnictwo ich w życiu społecznym i zawodowym. Działania prowadzone na rzecz osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności na terenie Gminy Miasto Włocławek to:

- 1) dofinansowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach pilotażowego programu „Aktywny Samorząd” likwidacji bariery transportowej: tj. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, pomoc w uzyskaniu prawa jazdy dla osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- 2) wydawanie przez Miejski Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Włocławku, kart parkingowych dla osób indywidualnych i placówek, w celu bezproblemowego parkowania dla osób, które wykazują problemy w poruszaniu się;
- 3) możliwość odliczenia w Urzędzie Skarbowym we Włocławku, w ramach ulgi rehabilitacyjnej wydatków na przejazdy środkami transportu publicznego, związane z pobytem na turnusie rehabilitacyjnym w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zakładach rehabilitacji leczniczej, w zakładach opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz wydatków poniesionych na używanie samochodu osobowego stanowiącego własność (współwłasność) osoby niepełnosprawnej lub osoby mającej na utrzymaniu osobę niepełnosprawną;
- 4) świadczenie usług przewozowych dla osób niepełnosprawnych na wózkach przez osobę prywatną (taxi);
- 5) przyznawanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we Włocławku ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych osobom niepełnosprawnym, środków na podjęcie działalności gospodarczej w tym np. usługi transportowe;
- 6) dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” zakupu pojazdów przeznaczonych do przejazdów osób niepełnosprawnych np. samochodów osobowych zwanych mikrobusami lub autobusów 10-cio lub więcej miejscowych, niskopodłogowych dostosowanych do przewozu takich osób oraz dofinansowanie do przystosowania pojazdów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Adresatami wyżej wymienionego Programu są placówki służące rehabilitacji

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

- osób niepełnosprawnych prowadzone przez organizacje pozarządowe, jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej oraz gminy, które dowożą osoby z niepełnosprawnościami do znajdujących się poza ich terenem placówek służących rehabilitacji osób niepełnosprawnych;
- 7) zakupienie przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne we Włocławku niskopodłogowych autobusów wyposażonych w platformy dla wózków inwalidzkich, nagłośnienie wewnętrzne i zewnętrzne oraz informacyjne tablice świetlne;
 - 8) przewóz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej, mieszkańców Domów Pomocy Społecznej oraz uczniów Zespołu Szkół nr 3 i Szkoły Podstawowej nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi we Włocławku na świadczone przez siebie usługi, pojazdem będącym w ich posiadaniu (zakupionym ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, środków Gminy Miasto Włocławek i innych).

Planowana w ramach projektu usługa door-to-door jest więc spójna z działaniami już realizowanymi oraz planowanymi, mającymi na celu poprawę dostępności przestrzeni dla osób z ograniczoną mobilnością oraz zwiększenia ich aktywności w przestrzeni publicznej oraz życia społecznym.

6. Opis funkcjonujących rozwiązań transportowych realizowanych przez Gminę Miasto Włocławek, organizacje pozarządowe i sektor prywatny na terenie objętym koncepcją, skierowanych do osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności.

Włocławek zorganizował pod koniec 2019 roku konsultacje społeczne projektu dokumentu dotyczącego mobilności osób z niepełnosprawnościami i wynikających z tego standardów w projektowaniu miejskich przestrzeni. Dokument będzie uzupełnieniem przygotowywanych obszernych standardów projektowania miejskiej przestrzeni dla pieszych. W przyjętych w marcu br. standardach projektowania infrastruktury rowerowej jasno wskazano, że prawidłowo projektowane drogi rowerowe służą także osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich. Przedmiotowy temat jest sprawą rozwojową i nieustannie towarzyszy kolejnym miejskim inwestycjom jak na przykład przy okazji współpracy z Energa Operator w kwestii tworzenia miejsc parkingowych dla pojazdów elektrycznych na terenie miasta, których połowa (30 miejsc) będzie dostosowana technicznie do obsługi pojazdów elektrycznych osób z niepełnosprawnościami. To z kolei jest odpowiedzią na planowane przez polski rząd dotacje do zakupu pojazdów EE w tym dla kierowców z niepełnosprawnościami.

Częstotliwość kursów komunikacji miejskiej na terenie miasta Włocławek mieści się w granicach 1 godz. – 2 godz. odstępu czasowego między jednym a drugim kursem. Sposób dotarcia komunikacją miejską osób z ograniczoną mobilnością jest w tym zakresie utrudniony z punktu dotarcia do przystanku autobusowego oraz miejsca docelowego. Autobusy MPK są przystosowane do przewozu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, wyposażone są w odpowiednie oznakowania oraz system dźwiękowy. Na terenie miasta Włocławek możliwy jest także transport kolejowy, jednakże kursy pociągów są odległe w granicach 3 - 4 godz., a także przejazd takim środkiem transportu dla osoby z ograniczoną mobilnością jest ograniczony z powodu niedostosowanie większej części pociągów do transportowania takich osób. Ta sama sytuacja ma miejsce w przypadku przejazdu osoby z ograniczoną mobilnością autobusem PKS. Gmina Miasto Włocławek dysponuje większością pojazdów rocznikowo nie dostosowanych do obecnych wymogów w przewożeniu osób niepełnosprawnych.

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

Dworzec autobusowy w obecnej chwili jest w trakcie modernizacji – dzięki czemu będzie odpowiednio dostępny dla osób z ograniczoną mobilnością. Zostaną m.in. zlikwidowane krawężniki, zamontowane bariery, system dźwiękowy, system oświetleniowy, platformy umożliwiające bezproblemowe poruszanie się osób na wózkach inwalidzkich, dostosowanie toalet, etc. Istniejące rozwiązania komunikacyjne są satysfakcjonujące tylko dla części użytkowników, w związku z powyższym konieczne jest wprowadzenie zmian w organizacji transportu na terenie Gminy Miasto Włocławek, w szczególności stworzenie udogodnień dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji zdrowotnej i społecznej.

7. Propozycje sposobów zaspokojenia potrzeb transportowych osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności, w szczególności w zakresie usługi door-to-door.

Zakup nowoczesnego pojazdu oraz dodatkowego wyposażenia, przystosowanego do przewozu osób z ograniczoną mobilnością wpłynie na aktywizację tej grupy społecznej i włączenie ich w wydarzenia oraz aktywność na terenie miasta. W znaczny sposób ułatwi, możliwość załatwiania spraw urzędowych oraz wynikających z ich potrzeb zdrowotnych, czy rehabilitacyjnych. Obecnie miasto nie ma narzędzi do świadczenia podobnych usług, a przez to oferta transportu skupia się głównie wokół kosztownych prywatnych przewoźników. Miejska, publiczna alternatywa znacznie ograniczyłaby wydatek pasażera, a jednocześnie otworzyła na nowe możliwości. W ramach świadczenia usług transportowych nie będą pobierane opłaty za korzystanie z usług indywidualnego transportu door – to – door od użytkowników usługi w okresie finansowania projektu z PO WER oraz w okresie trwałości. Usługa door-to-door będzie świadczona od poniedziałku do piątku, w godz. od 7:00 do 21:00, a także w soboty i niedziele oraz święta w godz. od 7:00 do 21:00. W związku z powyższym celem sprawnej realizacji usługi, zatrudnionych zostanie 2 kierowców oraz 2 asystentów, którzy będą wykonywali swoje obowiązki w trybie zmianowym w pełnym wymiarze czasu pracy. Zostaną odpowiednio przeszkoleni z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej oraz z zakresu opieki nad osobami niepełnosprawnymi, dzięki czemu będą mogli w należyty i bezpieczny sposób świadczyć usługi transportowe. Obsługę zapisów na przejazdy door-to-door realizować będzie dyspozytor, który w określonych w regulaminie świadczenia usług transportowych door-to-door godzinach, przyjmować będzie zgłoszenia od zainteresowanych przewozem osób, z co najmniej dwudniowym wyprzedzeniem. Szczegóły przewozów określać będzie odrębny regulamin. Operator zajmie się także rozbudowaną promocją przewozów i możliwości rekrutacji uczestników tj. lokalne media oraz media społecznościowe, a także ulotki i plakaty w miejscach najczęściej uczęszczanych przez osoby z niepełnosprawnością czy osoby z ograniczoną mobilnością. Szeroki dostęp do informacji zapewni współpraca z organizacjami pozarządowymi skupiającymi osoby z ograniczoną mobilnością oraz seniorów, jak również kreatywne formy promocji jak chociażby informacje rozpowszechniane w kościołach czy przychodniach. Sam pojazd zostanie także wyposażony w materiały informacyjne dotyczące lokalnych wydarzeń oraz innych form wsparcia np. o możliwościach zakupu sprzętu do mieszkań/domów osób z niepełnosprawnościami. Usługi transportowe będą świadczone na terenie miasta Włocławek oraz powiatu włocławskiego dla mieszkańców miasta Włocławek. Do świadczenia usług transportowych planuje się zakup specjalistycznego środka transportu, umożliwiającego przewóz osób z ograniczoną mobilnością. Zakłada się zakup minimum 5-cio osobowego samochodu typu bus, fabrycznie nowego z silnikiem

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

spalinowym (diesel), umożliwiającego przewóz co najmniej jednej osoby na wózku inwalidzkim, który będzie posiadał wymaganą homologację. Przewidywane wyposażenie pojazdu: podłoga pokryta wykładziną antypoślizgową, pasy zabezpieczające osobę na wózku inwalidzkim, windę elektryczną, uchwyty pomocnicze, oświetlenie przestrzeni pasażerskiej, klimatyzację oddzielną dla przedziału kierowcy i strefy pasażerskiej, fotele wyposażone w trzypunktowe pasy bezpieczeństwa, drzwi boczne przesuwne z jednej strony. Ponadto pojazd będzie dopuszczony do ruchu zgodnie z ustawą z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym.

Planuje się objąć wsparciem usług transportowych 540 osób z ograniczoną mobilnością, w tym 350 osób potrzebujących pomocy/asysty. Usługa transportowa będzie także przewidywała możliwość pojawienia się osób towarzyszących osobom uprawnionym do skorzystania z usług oraz możliwość transportu psa asystującego/psa przewodnika. W przypadku powtarzających się nieuzasadnionych rezygnacji z zamówionego kursu, Realizator usługi będzie miał możliwość odmówienia zamawiającemu skorzystania z indywidualnej usługi transportowej. Szczegółowe kryteria doboru uczestników usługi, zakresu, zasad, form etc. określi regulamin świadczenia usług transportowych door-to-door.

8. Powiązanie proponowanego sposobu świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością z działaniami podejmowanymi na rzecz aktywizacji społeczno - zawodowej.

Działania podejmowane przez Gminę Miasto Włocławek w zakresie świadczenia usług transportowych dla osób z ograniczoną mobilnością nie wyczerpują możliwości świadczenia tych usług ze względu na duże, niezaspokojone potrzeby w tym zakresie. Przejazdy niedostosowanymi samochodami należącymi do rodziny lub znajomych są powszechnie stosowanym rozwiązaniem, jednak wadą takiego rozwiązania jest często ograniczony komfort podróżowania spowodowany nieprzystosowaniem samochodu do ograniczeń danej osoby. Bowiem przez wygodę podróżowania rozumie się zespół czynników wpływających na samopoczucie pasażera takich jak: swoboda ruchów, wygoda siedzeń, wentylacja i klimatyzacja, izolacja dźwiękowa, wyposażenie pojazdu. Z tego też względu osoby niepełnosprawne często rezygnują z podróży. Ważnym czynnikiem jest też możliwość korzystania z pomocy przy wyjściu z mieszkania i dostaniu się dokładnie w miejsce przeznaczenia (np. budynek urzędu, przychodni, teatru itp.). Zasady świadczenia usług dofinansowanych ze środków publicznych są określone w sposób bardziej sztywny, ograniczając korzystanie z usługi przez inne osoby. Te ograniczenia nie dają np. swobody w korzystaniu w pełni z usług MPK, które świadczy usługi w określonych godzinach i wprowadza ograniczenia co do dni świadczenia usług. Dlatego korzystanie z tej opcji jest dużym ograniczeniem dla osób, które nie są w stanie samodzielnie opuścić mieszkania i pokonać dystansu do przystanku. Czynnikiem determinującym potrzebę i możliwości skorzystania z usług transportowych jest też źródło utrzymania. Niemożność podjęcia pracy zawodowej powoduje znaczne uszczerpienie dochodów gospodarstwa domowego danej osoby. Dla większości gospodarstw domowych składających się wyłącznie z osób niepełnosprawnych podstawę utrzymania stanowią źródła inne niż zarobkowe. I to właśnie ze względu na ograniczone możliwości budżetowe trudno wyasygnować kwotę niezbędną na komercyjny przejazd czy zakup najtańszego środka transportu lub jego

Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych

przystosowanie. Podmioty, na których przepisy wymuszają świadczenie usług transportowych dla swoich uczestników np. Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej, Domy Pomocy Społecznej oraz szkoły, mimo posiadanej środka transportu nadal wnioskuje o środki na zakup nowych, większych, wygodniejszych i lepiej dostosowanych samochodów ponieważ wzrasta liczba osób potrzebujących z tego rodzaju usług, a posiadane samochody są bardzo intensywnie eksploatowane. Samochody te jednak służą głównie obsłudze tych placówek. Osoby niepełnosprawne posiadające karty parkingowe mają utrudniony dostęp do miejsc parkingowych ze względu na zbyt małą ich ilość w mieście. Osoby doświadczające problemów w przemieszczaniu się, nie są na tyle zdeterminowane, aby samodzielnie prowadzić i utrzymać działalność gospodarczą i świadczyć usługi dla osób o podobnych problemach. W większości przypadków niepełnosprawność ma charakter trwały a stan danej osoby ma w znacznej większości przypadków tendencje do utrzymywania się lub pogłębiania, dlatego tak bardzo potrzebne jest świadczenie tego typu usług.

Realizacja usługi door-to-door dedykowana osobom o obniżonej mobilności oraz wymagającym wsparcia w tym zakresie, wpisuje się w szereg innych działań o charakterze prospołecznym, aktywizacyjnym oraz zwiększającym aktywność zawodową. Realizacja usługi, przy obecnych warunkach epidemicznych, wpłynie w sposób pozytywny na już realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego oraz organizacje pozarządowe działania z zakresu pomocy społecznej skierowane na aktywizację i integrację lokalnej ludności. Poprawa mobilności osób starszych i z niepełnosprawnością pomoże w ich aktywizacji oraz zwiększeniu częstotliwości kontaktów społecznych, przyczyni się do zwiększenia skali działań realizowanych wspólnie z sektorem pozarządowym działającym na rzecz osób dorosłych i starszych.

W związku z tym, że zgodnie z założeniami projektu badany będzie stopień wpływu uruchomienia usług transportowych door-to-door na aktywizację społeczno-zawodową użytkowników tych usług, konieczne jest wskazanie w koncepcji transportu mierników ilościowych i sposobu oceny stopnia wykorzystania usług door-to-door dla aktywizacji społeczno-zawodowej.

Wskaźnikami w tym zakresie będą:

- 1) odsetek użytkowników, którzy skorzystali z usługi transportowej door-to-door w celu aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich użytkowników korzystających z tych usług;
- 2) odsetek przejazdów w ramach usług transportowych door-to-door wykorzystywanych w celach aktywizacji społeczno-zawodowej w relacji do wszystkich przejazdów (zakładając, że niektóre osoby będą korzystały wielokrotnie z usług).

Dokonana analiza istniejących rozwiązań komunikacyjnych na terenie Gminy Miasto Włocławek oraz przegląd działań realizowanych na terenie Gminy pozwala wysnuć tezę, że w dotychczasowym kształcie jest ona, w percepcji osób z obniżoną mobilnością zaspokojona w sposób niewystarczający. W związku z powyższym Gmina Miasto Włocławek będzie realizować usługi transportowe door-to-door skierowane do osób wymienionych w katalogu osób wymagających wsparcia w zakresie mobilności z powodów zdrowotnych, społecznych etc. w sposób stały lub czasowy, dla których korzystanie z publicznego środka transportu jest utrudnione, niekomfortowe, a przewóz przy pomocy prywatnego przewoźnika jest niemożliwy do realizacji. Wprowadzenie tej usługi na terenie Gminy Miasto Włocławek wpisuje się w szereg innych działań kierowanych do jej mieszkańców, w tym osób z niepełnosprawnościami, osób starszych w wieku 60+ o obniżonej mobilności.

UZASADNIENIE

„Kompleksowa koncepcja organizacji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności w Gminie Miasto Włocławek” została przygotowana na potrzeby konkursu grantowego ogłoszonego przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla jednostek samorządu terytorialnego w ramach projektu pn. „Usługi indywidualnego transportu door-to-door oraz poprawa dostępności architektonicznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych”, realizowanego w ramach Osi Priorytetowej II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.8 Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

W ramach w/w konkursu grantowego Gmina Miasto Włocławek złożyła projekt grantowy pn. „Usługi indywidualnego transportu door – to – door dla mieszkańców Miasta Włocławek”, który został pozytywnie zaopiniowany przez Komisję Konkursową i wybrany do dofinansowania.

Celem prawidłowej realizacji umowy nr 074/UDTD//2021/00154 o realizację przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu grantowego obejmującego wdrożenie usług transportowych door-to-door dla osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności oraz stosowania wytycznych z regulaminu konkursu grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego niezbędne jest przyjęcie „Kompleksowej koncepcji organizacji transportu osób z potrzebą wsparcia w zakresie mobilności”.

Projekt uchwały został pozytywnie zaopiniowany przez Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych.

W związku z powyższym, przyjęcie wnioskowanej uchwały jest w pełni uzasadnione.

PREZESIDENT RADA
[Signature]
dr Marek Wojcieszko

INSPEKTOR
[Signature]
Dominika Kurtys

15 wst. dyskusyjne
profesjonalnie
GŁÓWNY SPECJALISTA
[Signature]
Joanna Kowalewska

PREZESIDENT RADA
[Signature]
Ewa Kowalska